

Asia: VN/25102/2023

Hallituksen esitysluonnos eduskunnalle valtion aluehallintouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi

Kohta 1. Tässä voitte kommentoida Lupa- ja valvontavirastoa koskevaa lakiehdotusta (liite 1), sen säännökohtaisia perusteluja, sitä koskevia yleisperusteluosuuksia ja muita lukuja hallituksen esityksessä (liite 4) sekä valtioneuvoston asetusta Lupa- ja valvontavirastosta (liite 6) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotuksia Lupa- ja valvontavirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännökohtaisiin perusteluihin. Kommentit Lupa- ja valvontavirastoa koskeviin yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä. Muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen Lupa- ja valvontavirastosta.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 1? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 2.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Luku 1 Yleiset säännökset (1-3 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

Kiinteistönomistajat ja rakennuttajat Rakli kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta.

Kiinteistönomistajat ja rakennuttajat Rakli ry kokoaa yhteen kiinteistöalan ja rakennuttamisen vastuulliset ammattilaiset. Jäsenemme ovat asuntojen, toimitilojen ja infrastruktuurin omistajia, rakennuttajia ja käyttäjiä tai näiden ammattimaisia edustajia. Jäsenemme investoivat rakennetun ympäristön uudis- ja korjaushankkeisiin vuosittain 5–10 mrd €. Raklin jäsenten omistama kiinteistökanta Suomessa on noin 100 milj. m².

Lausunnolla olevassa esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki Lupa- ja valvontavirastosta, laki elinvoimakeskuksesta sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta ja laki Ahvenanmaan valtionvirastosta. Uudistus kytkeytyy ympäristöministeriössä valmisteilla olevaan yhden luukun lainsäädäntöhankkeeseen, jossa edistetään yhden luukun toimintamallia ympäristöllisissä lupamenettelyissä.

Kiinteistönomistajat ja rakennuttajat Rakli ry pitää aluehallinnon uudistamista ja siihen olennaisesti liittyvää yhden luukun lakihanketta tervetulleina uudistuksina, joilla on tärkeät tavoitteet ennakoitavuudesta ja prosessien sujuvuudesta.

Rakli kiinnittää huomiota siihen, että aluehallinnon uudelleenorganisointi voi alkuvaiheessa aiheuttaa haasteita ja käynnistysvaikeuksia. Ne tulisivin mahdollisimman hyvin pyrkiä ratkaisemaan, jotta uudistuksen hyödyt toteutuvat mahdollisimman nopeasti.

Rakli tukee uudistuksia, joiden tavoitteena on prosessien nopeuttaminen ja ennakoitavuuden lisääminen. Näemme, että se lisää investointihalukkuutta ja kasvattaa Suomen kiinnostavuutta investointikohteena.

Lupa- ja valvontavirastosta

Ympäristöön liittyvien viranomaistoimintojen keskittäminen Lupa- ja valvontavirastoon lähtökohtaisesti selkeyttää viranomaisrooleja. Rakli korostaa, että maankäyttö- ja rakentamisprosessien näkökulmasta valtion aluehallintouudistuksen täytyy palvella myös paikallisia toimia. Osapuolten selkeät roolit, vuoropuhelu ja tiivis yhteistyö kuntien ja investoijien kanssa on ehto sille, että tavoitteet menettelyjen ennakoitavuudesta ja sujuvoittamisesta toteutuvat. Raklin jäsenistön kannalta merkittävimmät viranomaisasiat, eli kaavoitus ja rakentamislupa, säilyvät uudistuksen jälkeenkin kunnilla ja maakuntien liitoilla, mutta erityisesti infrarakentamisen hankkeissa tarvitaan yhden luukun lupamallia.

Rakli edellyttää, että kaavoituksessa (alueidenkäyttölaki) Lupa- ja valvontaviraston tehtävänä tulee olla kuntien ja maakuntien kaavoituksen edistäminen, ei ohjaaminen.

Luku 2 Organisaatio (4 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

-

Luku 3 Johtaminen (5-8 §)

Kommenttinne näistä pykälästä

-

Luku 4 Ohjaus (9-12 §)

Kommenttinne näistä pykälästä

-

Luku 5 Viraston erinäisiä tehtäviä koskevat säännökset (13-16 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 6 Virkojen täyttäminen ja erityiset kelpoisuusvaatimukset (17-21 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 7 Erinäiset säännökset (22-29 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 8 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset (30-36 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

Muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen Lupa- ja valvontavirastosta

Kommenttinne asetuksesta

-

Kohta 2. Tässä voitte kommentoida elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevaa lakiehdotusta (liite 2) ja sen säännöskohtaisia perusteluja, sitä koskevia yleisperusteluosuuksia ja muita lukuja hallituksen esityksessä (liite 4) sekä valtioneuvoston asetusta elinvoimakeskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta (liite 7) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotuksia elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännöskohtaisiin perusteluihin. Kommentit elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskeviin yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä sekä muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen elinvoimakeskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 2? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 3.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Luku 1 Elinvoimakeskuksia koskevat yleiset säännökset (1-5 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

Rakli pitää erittäin tärkeänä, että maankäytön suunnittelussa ja luvituksessa – ja niitä koskevassa lainsäädännössä – toimijoiden roolit ovat selkeät. Epäselvät ja hajautuneet roolit pitkittävät prosesseja tarpeettomasti ja lisäävät virheiden riskiä, heikentäen ennakoitavuutta ja investointihalukkuutta. Tätä pyritään välttämään yhden luukun palveluperiaatteella. Rakli pitää riskinä, että Lupa- ja valvontaviraston rinnalle muodostettavat elinvoimakeskukset hajauttavat toimijoiden rooleja kaavoituksessa, mikäli elinvoimakeskuksille osoitetaan tehtäviä parhaillaan valmisteltavaan alueidenkäyttölakiin. Lailla määriteltävien toimijoiden roolien tulee perustua kaavoituksen tarpeisiin, ei valtionhallinnon organisaatiouudistukseen. Yksi luukku vastaa tarpeita, hajautunut malli ei. Tämä ei tarkoita, etteivätkö elinvoimakeskukset voisi osallistua aktiivisesti kestävän maankäytön edistämiseen, mutta se ei edellytä keskusten aseman määräämistä alueidenkäyttölailla.

Sen sijaan teidenpidon viranomaistehtävien osoittaminen elinvoimakeskuksille selkeyttää rooleja tiehankkeissa, jotka kuuluvat YVA-menettelyn piiriin.

Luku 2 Elinvoimakeskusten ohjaus ja johtaminen (6-12 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

-

Luku 3 Kehittämis- ja hallintokeskusta koskevat säännökset (13-19 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevat erinäiset säännökset (20-25 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 5 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset (27-30 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

1 § Elinvoimakeskusten nimet, toimialueet ja päätoimipaikat

Kommenttinne tästä pykälästä

-

2 § Elinvoimakeskusten organisaatio

Kommenttinne tästä pykälästä

-

3-13 § Elinvoimakeskusten toimialueet eräissä tehtävissä (keskitetyt tehtävät)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Muut mahdolliset huomiot asetuksesta

Kommenttinne

-

Kohta 3. Tässä voitte kommentoida Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaa lakiehdotusta (liite3) ja sen säännöskohtaisia perusteluja sekä sen yleisperusteluita ja muita lukuja hallituksen esityksessä liittyen Ahvenanmaan valtionvirastoon (liite 4) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotukset Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännöskohtaisiin perusteluihinKommentit yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 3? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä B osuuteen.

Ei

Luku 1 Yleiset säännökset (1-4 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 2 Ahvenanmaan valtionviraston ohjaus (5-6 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

-

Luku 3 Johtaminen (7-11 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Erinäiset säännökset (12-14 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

B HALLITUKSEN ESITYSLUONNOSTA KOSKEVAT MUUT MAHDOLLISET HUOMIOT

Onko teillä kommentoitavaa B osuuteen? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä C osuuteen.

Ei

Muut mahdolliset huomionne hallituksen esitysluonnoksesta.

-

C HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSEN SISÄLTÄMÄT MUUT LAKIEHDOTUKSET, JOILLA TOTEUTETAAN UUDISTUKSEN EDELLYTTÄMÄT TEHTÄVÄSIIRROT LUPA- JA VALVONTAVIRASTOLLE, ELINVOIMAKESKUKSILLE, KEHITTÄMIS- JA HALLINTOKESKUKSELLE SEKÄ MUILLE VIRASTOILLE

Onko teillä kommentoitavaa C osuuteen? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä D osuuteen.

Ei

Ulkoministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 7.1

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Oikeusministeriö, 39 lakiehdotusta, luku 7.2

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Sisäministeriö, 10 lakiehdotusta, luku 7.3

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Puolustusministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 7.4

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Valtiovarainministeriö, 18 lakiehdotusta, luku 7.5

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Opetus- ja kulttuuriministeriö, 24 lakiehdotusta, luku 7.6

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Maa- ja metsätalousministeriö, 68 lakiehdotusta, luku 7.7

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Liikenne- ja viestintäministeriö, 14 lakiehdotusta, luku 7.8

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Työ- ja elinkeinoministeriö, 31 lakiehdotusta, luku 7.9

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Sosiaali- ja terveysministeriö, 52 lakiehdotusta, luku 7.10

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Ympäristöministeriö, 25 lakiehdotusta, luku 7.11

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

D TIIVISTELMÄ LAUSUNNON PÄÄHUOMIOISTA

Pyydämme esittämään lausunnon päähuomiot tässä tiivistetysti (suositus enintään 4500 merkkiä)

Kiinteistönomistajat ja rakennuttajat Rakli kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta.

Kiinteistönomistajat ja rakennuttajat Rakli ry kokoaa yhteen kiinteistöalan ja rakennuttamisen vastuulliset ammattilaiset. Jäsenemme ovat asuntojen, toimitilojen ja infrastruktuurin omistajia, rakennuttajia ja käyttäjiä tai näiden ammattimaisia edustajia. Jäsenemme investoivat rakennetun ympäristön uudis- ja korjaushankkeisiin vuosittain 5–10 mrd €. Raklin jäsenten omistama kiinteistökanta Suomessa on noin 100 milj. m².

Lausunnolla olevassa esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki Lupa- ja valvontavirastosta, laki elinvoimakeskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta ja laki Ahvenanmaan valtionvirastosta. Uudistus kytkeytyy ympäristöministeriössä valmisteilla olevaan yhden luukun lainsäädäntöhankkeeseen, jossa edistetään yhden luukun toimintamallia ympäristöllisissä lupamenettelyissä.

Kiinteistönomistajat ja rakennuttajat Rakli ry pitää aluehallinnon uudistamista ja siihen olennaisesti liittyvää yhden luukun lakihanketta tervetulleina uudistuksina, joilla on tärkeät tavoitteet ennakoitavuudesta ja prosessien sujuvuudesta.

Rakli kiinnittää huomiota siihen, että aluehallinnon uudelleenorganisointi voi alkuvaiheessa aiheuttaa haasteita ja käynnistysvaikeuksia. Ne tulisivin mahdollisimman hyvin pyrkiä ratkaisemaan, jotta uudistuksen hyödyt toteutuvat mahdollisimman nopeasti.

Rakli tukee uudistuksia, joiden tavoitteena on prosessien nopeuttaminen ja ennakoitavuuden lisääminen. Näemme, että se lisää investointihalukkuutta ja kasvattaa Suomen kiinnostavuutta investointikohteena.

Lupa- ja valvontavirastosta

Ympäristöön liittyvien viranomaistoimintojen keskittäminen Lupa- ja valvontavirastoon lähtökohtaisesti selkeyttää viranomaisrooleja. Rakli korostaa, että maankäyttö- ja rakentamisprosessien näkökulmasta valtion aluehallintouudistuksen täytyy palvella myös paikallisia toimia. Osapuolten selkeät roolit, vuoropuhelu ja tiivis yhteistyö kuntien ja investoijien kanssa on ehto sille, että tavoitteet menettelyjen ennakoitavuudesta ja sujuvoittamisesta toteutuvat. Raklin jäsenistön kannalta merkittävimmät viranomaisasiat, eli kaavoitus ja rakentamislupa, säilyvät uudistuksen jälkeenkin kunnilla ja maakuntien liitoilla, mutta erityisesti infrarakentamisen hankkeissa tarvitaan yhden luukun lupamallia.

Rakli edellyttää, että kaavoituksessa (alueidenkäyttölaki) Lupa- ja valvontaviraston tehtävänä tulee olla kuntien ja maakuntien kaavoituksen edistäminen, ei ohjaaminen.

Elinvoimakeskuksista

Rakli pitää erittäin tärkeänä, että maankäytön suunnittelussa ja luvituksessa – ja niitä koskevassa lainsäädännössä – toimijoiden roolit ovat selkeät. Epäselvät ja hajautuneet roolit pitkittävät

prosesseja tarpeettomasti ja lisäävät virheiden riskiä, heikentäen ennakoitavuutta ja investointihalukkuutta. Tätä pyritään välttämään yhden luukun palveluperiaatteella. Rakli pitää riskinä, että Lupa- ja valvontaviraston rinnalle muodostettavat elinvoimakeskukset hajauttavat toimijoiden rooleja kaavoituksessa, mikäli elinvoimakeskuksille osoitetaan tehtäviä parhaillaan valmistettavaan alueidenkäyttölakiin. Lailla määriteltävien toimijoiden roolien tulee perustua kaavoituksen tarpeisiin, ei valtionhallinnon organisaatiouudistukseen. Yksi luukku vastaa tarpeita, hajautunut malli ei. Tämä ei tarkoita, etteivätkö elinvoimakeskukset voisi osallistua aktiivisesti kestävän maankäytön edistämiseen, mutta se ei edellytä keskusten aseman määräämistä alueidenkäyttölaila.

Sen sijaan teidenpidon viranomaistehtävien osoittaminen elinvoimakeskuksille selkeyttää rooleja tiehankkeissa, jotka kuuluvat YVA-menettelyn piiriin.

Kurunmäki Kimmo
Kiinteistönomistajat ja rakennuttajat Rakli ry